

DOI 10.31558/2307-2318.2023.1.3

УДК 338.14:616-036.21

JEL: E23, F42

Манн Р.В.

д.е.н., професор, зав. кафедри економіки та управління,

Черкаський державний технологічний університет

ORCID 0000-0003-3936-2677

e-mail: manruslan1@gmail.com

Баранов Г.О.

викладач кафедри економіки та управління,

Черкаський державний технологічний університет

ORCID 0000-0001-6407-9799

e-mail: glebbaranov91@gmail.com

Ткаченко А.А.

к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку та фінансів,

Черкаський державний бізнес-коледж

ORCID 0000-0002-8937-111X

e-mail: alla525@ukr.net

ВПЛИВ COVID19 НА СВІТОВУ ЕКОНОМІКУ: АНАЛІТИКА І ПЕРСПЕКТИВИ

З розвитком космополітизації і глобалізації, щільність населення і масштабний потік населення, економіка стає більш інтегрованою. Вплив цих чинників на економічні процеси безпрецедентний. Спалах COVID-19 підірвав китайську економіку і поширюється по всьому світу. Прогресування цієї хвороби та її вплив на економіку - невизначені. Через високу поширеність, смертність і інкубаційний період основними профілактичними заходами є контроль соціальної дистанції та ізоляції, що унеможливорює багато видів економічної діяльності. Вважають, що через пандемію світовий ВВП впаде на 3%, тоді як найсильніше постраждають країни, які розвиваються (в середньому на 4%, а в деяких більше 6,5%). У 2020 р. через пандемію COVID-19 світова торгівля товарами впала на 13%. Зважаючи на всі вище викладені характеристики, є необхідність проаналізувати макроекономічний вплив нового коронавірусу на світовий ВВП, торгівлю товарами (взявши за приклад Китай та інші країни) та різні галузі, а також запропонувати деякі заходи для виведення економіки з кризи.

Ключові слова: коронавірус, економічна криза, економіка, макросередовище.

Рис. 3, Табл. 2, Літ. 13

Mann R.V.

Doctor of Economics, Full Professor, Head of the Department of Economics and Management,

Cherkasy State Technological University

ORCID 0000-0003-3936-2677

e-mail: manruslan1@gmail.com

Baranov H.O.

teacher of the Department of Economics and Management,

Cherkasy State Technological University

ORCID 0000-0001-6407-9799

e-mail: glebbaranov91@gmail.com

Tkachenko A.A.

PhD (Economics), Associate Professor Associate Professor of the Department of Accounting and Finance,
Cherkasy State Business College
ORCID 0000-0002-8937-111X
e-mail: alla525@ukr.net

THE IMPACT OF COVID19 ON THE WORLD ECONOMY: ANALYTICS AND PROSPECTS

With the development of cosmopolitanism and globalization, population density and large-scale population flow, the economy is becoming more integrated. The impact of these factors on economic processes is unprecedented. The outbreak of COVID-19 has undermined the Chinese economy and is spreading around the world. The progression of this disease and its impact on the economy are uncertain. Due to the high prevalence, mortality and incubation period, the main preventive measures are the control of social distance and isolation, which makes many types of economic activity impossible. It is believed that due to the pandemic, the global GDP will fall by 3%, while developing countries will suffer the most (by an average of 4%, and in some more than 6.5%). In 2020, due to the COVID-19 pandemic, global trade in goods fell by 13%. Taking into account all the above characteristics, there is a need to analyze the macroeconomic impact of the new coronavirus on world GDP, trade in goods (taking China and other countries as an example) and various industries, as well as to propose some measures to bring the economy out of the crisis.

Keywords: coronavirus, economic crisis, economy, macro environment

Постановка проблеми. Covid-19 стрімко поширюється по всьому світу з першого відкриття нового вірусу корони в китайському місті Ухань наприкінці 2019 р. Наприклад, Тедрос Адханом Гебрейесус зазначив, що новий вірус корони COVID-19 підірвав світову економіку. Через високу поширеність, високу смертність і інкубаційний період основними профілактичними заходами є контроль соціальної дистанції та ізоляції, що унеможливило багато видів економічної діяльності. COVID-19 змінив макросередовище світової економіки починаючи з аспектів сукупного попиту та загальної пропозиції, доходів від праці та торгівлі на фінансовому ринку. Але до 2020 р. люди не ставилися до інфекційних захворювань як до важливого фактору, що впливає на економіку.

Згідно з щорічним прогнозом, опублікованим СОТ, світова торгівля товарами впаде від 13 до 32% у 20-х рр. XXI ст. через пандемію COVID-19. Економісти СОТ вважають, що зниження, ймовірно, перевищить спад торгівлі, викликаний світовою фінансовою кризою 2008-2009 рр. Торгівля, ймовірно, впаде більш різко, особливо в електроніці та автомобільній галузі. Торгівельні послуги виростуть через введення транспортних обмежень та обмежень на поїздки, а також закриття багатьох закладів роздрібною торгівлі. Прогнозують, що світовий ВВП впаде на 3%, тоді як найсильніше постраждають країни, що розвиваються (на 4-6,5%) [1].

Актуальність дослідження в тому, що існує необхідність більш глибокого аналізу макроекономічного впливу коронавірусу на світову економіку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Під час пандемії коронавірусу у засобах масової інформації відбувалася дискусійне обговорення проблеми поширення пандемії на світову економіку, де свої думки висловлювали міністри, представники силових структур, відомі економісти, соціологи та політологи, інші провідні експерти з цього питання. Зокрема, це А. Гуррія, К. Лагард, Р. Хатт, І. Петрашко, А. Пустова, В. Медчук, А. Амелін, А. Блінов, В. Каценельсон, Ю. Лаврик, Д. Монін та ін. Проблематика коронавірусу

виявилася небаченою проблемою, яка виникла з часів епідемії іспанки 1918-1920 рр. Вирішення економічних та фінансових проблем відбувалося в цей час фактично у ручному режимі, інструментів подолання кризи не існувало, так як прецеденту не існувало до цього часу.

Формулювання цілей статті. Мета дослідження полягає в тому, щоб дослідити та узагальнити інформацію про основні аспекти впливу коронавірусу на макросередовище та визначити наслідки економічної кризи на світову економіку та шляхи подолання економічної рецесії.

Виклад основного матеріалу. Вплив пандемії COVID-19 на економіку помітно відрізняється від минулих спадів в економічному житті країн. Означено зв'язок між розповсюдженням інфекції та зниженням пропозиції робочої сили. Карантини, регіональні локдауни та соціальне дистанціювання зазвичай приймаються для стримування вірусу, але це викликає закриття робочих місць, порушує ланцюжки поставок і знижує продуктивність. Звільнення, зниження доходів, страх захворіти і підвищена невизначеність змушують людей витратити менше, викликаючи подальше закриття бізнесу і втрату робочих місць. Все це призводить до зупинки значної частини економіки (МВФ). Ці внутрішні перебої поширюються на торгових партнерів через торгівлю та ланцюжок створення вартості. У порівнянні з великою депресією 2008 р., вплив COVID-19 на світову економіку є більш серйозним. За прогнозами МВФ, світ втратить 9 трлн дол. США, що еквівалентно ВВП Японії та Німеччини, що в 6 разів більше, ніж у Південної Кореї. Приклад впливу нового коронавірусу на ВВП різних країн наведено в табл. 1.

Таблиця 1 Вплив COVID-19 на світову економіку порівняно з економічною кризою 2009 р. (%) [4]

Темпи зростання ВВП	2008 р.	2009 р.	2019 р.	2020 р.	2021 р.
Світ	3,0	-0,1	2,9	-3,0	5,8
Китай	9,7	9,4	6,1	1,2	9,2
Японія	-1,1	-5,4	0,7	-5,2	3,0
Корея	3,0	0,8	2,0	-1,2	3,4
США	-0,1	-2,5	2,3	-5,9	4,7
АСЕАН-5	5,4	2,5	4,8	-0,6	7,8
Європейський Союз	0,9	-4,2	1,7	-7,1	4,8
Африка	4,5	3,2	3,2	-1,7	4,6

Як бачимо, у 2009 р. через економічну кризу світовий ВВП скоротився лише на 0,1%, але у 2020 р. світова економіка скоротилася на 3%. У всіх перерахованих країнах, крім Китаю, економічне зростання різко знижується і навіть економічне зростання Китаю на 4,8% нижче, ніж прогнозував МВФ до спалаху в січні. Найбільший негативний вплив на ЄС становитиме 7,1%, за ними йдуть 5,9% США та 5,2% Японія [2].

За даними Корейської торгової асоціації, спалах COVID-19 глобально підірвав світову торгівлю товаром. Візьмемо для прикладу Китай, щоб пояснити його вплив на імпорт та експорт з Кореєю, Японією та США, як це видно з табл. 2.

Це свідчить про те, що в першому кварталі 2020 р. весь імпорт і експорт Китаю з США, Кореєю, Японією, є негативними. Особливо в США, найбільші темпи зростання імпорту та експорту становлять -23,54%, а в березні – -36,47%. Найбільші темпи зростання імпорту Китаю з Кореєю становили -17,91% у квітні, а експорт -13,01% у лютому. З Японією найбільші темпи зростання експорту досягли -47,02% у лютому, а імпорт -8,75% у березні.

Таблиця 2. Темпи зростання товарообігу між Китаєм та іншими країнами, млрд дол. США [13]

Обсяг торгівлі і темпи зростання		2020 р.	2019 р.	Темпи зростання, %	2020 р.	2019 р.	Темпи зростання, %
Країна	Місяць	Обсяг імпорту			Обсяг експорту		
США	3	7,971,890	10,426,534	-23,54	19,805,426	31,175,673	-36,47
	2	6,815,003	8,433,552	-19,19	22,813,059	33,194,398	-31,27
	1	7,215,277	7,134,336	1,13	33,280,571	41,603,831	-20,01
Японія	3	11,072,992	12,134,768	-8,75	13,316,389	13,935,852	-4,45
	2	10,565,088	10,599,601	-0,33	6,265,724	11,826,917	-47,02
	1	8,338,718	8,910,999	-6,42	16,144,501	17,103,441	-5,61
Корея	4	10,203,532	12,429,814	-17,91	9,616,908	9,793,054	-1,80
	3	10,684,398	11,442,781	-6,63	8,949,028	8,804,782	1,64
	2	8,827,088	9,532,194	-7,40	5,552,953	6,383,455	-13,01
	1	9,645,824	10,836,336	-10,99	9,424,173	10,338,825	-8,85

Обсяги як імпорту, так і експорту між Китаєм та США, Японією та Кореєю скорочуються в першому кварталі поточного року порівняно з останнім кварталом минулого року, рис. 1-2 [11-12].

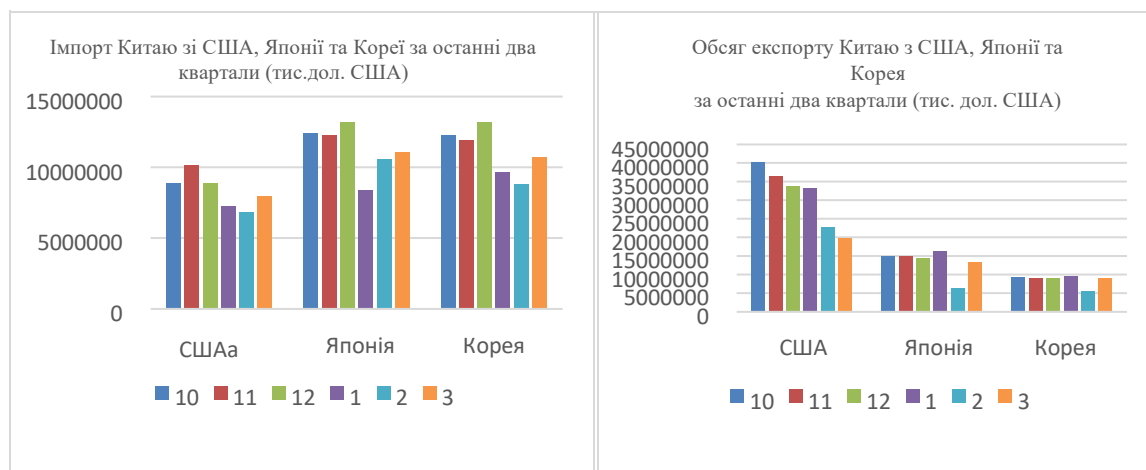

Рис. 1. Обсяг імпорту Китаєм за останні два квартали

Рис. 2. Обсяг експорту Китаю за останні два квартали

Як видно з графіку імпорту та експорту, порівняно з останнім кварталом 2019 р., імпорт у першому кварталі 2020 р. суттєво скоротився. З локдауном м. Ухань 23 січня 2020 р. Китай вступив в найжорстокіший період епідемії, і обсяг його експорту різко впав. Експорт до Японії впав на 61%. Оскільки епідемія в США була важкою, експорт різко знизився в лютому і березні, в той час як Корея і Японія трохи відновилися в міру ослаблення епідемії.

Коли епідемія все ще триває в багатьох країнах, вплив первинної промисловості буде ще більше посилюватися. Наприклад, Сполучені штати Америки евтанизували свиней, скидали молоко та виконували інші дії економічної депресії. Наприклад, в

Німеччині знищили багато пива, ресторани швидкого харчування не могли виготовити гамбургери тощо. Через спалах епідемії перекривається і перевезення сільськогосподарських засобів виробництва, корми для тваринництва і птахівництва важко потрапляють на ринок і з ринку, а овочі і фрукти не можуть вийти на ринок, через що завдаються великі збитки і відходи у господарствах [3].

Виробничий сектор є основною частиною економіки, оскільки на нього припадає майже 16% світового ВВП (за даними 2018 р.). За оцінкою Конференції ООН з торгівлі та розвитку (ЮНКТАД), спалах COVID-19 призвів до скорочення ВВП на 5-15% через падіння виробничого сектора в поєднанні з зупинкою заводів.

Через епідемії COVID-19 по всьому світу виробники автомобілів, продуктів харчування та напоїв, хімічних речовин, машин, електротехніки та електроніки, металу, авіації, фармацевтики та літаків стикаються з побоюваннями щодо наявності сировини. Через пандемію спостерігається високий попит на медичні матеріали. Згідно з даними підрахунку UN COMTRADE, у 2018 р. експорт Китаєм медичних масок становив 46,0% від загального світового експорту, а експорт захисного одягу становив 49,3% від загального світового експорту. В умовах глобального поширення епідемії, у 2020 р. продукцією з великою оціночною експортною вартістю вважають, переважно, медичні маски, одноразові головні убори, медичні рукавички (пластикові матеріали), ультразвукові КТ, медичні окуляри, захисний одяг, монітори пацієнта, спиртові ватяні, кулькові ватяні палички, респіратори та інфрачервоні термометри тощо [4].

Зі спалахом COVID-19 особливо сильно постраждав сектор подорожей і туризму. За оцінками, туристична галузь Європейського союзу втрачає близько 1 мільярда євро доходу на місяць внаслідок спалаху хвороби. Через серйозність обмежень на поїздки та очікувану глобальну рецесію, за оцінками Міжнародної асоціації повітряного транспорту (ІАТА), доходи від пасажирських перевезень у галузі у 2020 р. впали на більше 250 млрд дол. США, що на 44% нижче показника 2019 р. Згідно зі статистикою Міністерства транспорту Китаю, у 2020 р. залізниця відправила 210 млн пасажирів, що становить скорочення на 47,3%, пасажирів автомагістралей на 1,21 млрд пасажирів, а пасажирів цивільної авіації 38,39 млн – у річному вимірі зниження на 47,5% [5].

Але є і зростання, наприклад, попит на онлайн-сервіси піднялися. Слухають пісні, фітнес, навчаються через онлайн-курси, виконують дистанційну роботу, онлайн проводять медичні консультації. Очікується, що ринковий масштаб онлайн-освіти в 2020-х роках перевищить 300 млрд юанів у Китаї [6].

Через спалах COVID-19 важко перемістити сільськогосподарську продукцію первинної галузі на переробку у вторинній галузі, що призводить до втрат і відходів. При цьому хімічні добрива та машини, вироблені вторинною промисловістю, поставляються фермерам, що в подальшому впливає на первинну промисловість. Зупинка або уповільнення розвитку вторинної промисловості спричинила втрату транспортування третинної промисловості. Навіть якщо вторинна промисловість виробляє продукцію, відсутність робочої сили для транспортування також зробить продукцію нездатною досягти наступної стадії переробки. Нестача торгового персоналу в третинній промисловості призводить до повільного переміщення або розтрати товарів в первинній і вторинній галузях. Також це пов'язано із закриттям індустрії туризму та громадського харчування, що негативно впливає на первинну галузь. Через дотримання соціальної дистанції та меншу кількість людей, всі галузі будуть обмежувати одна одну. Вплив COVID-19 на три галузі показано на рис. 3.

З безперервним спалахом нової пневмонії, діяльність різних міжнародних організацій опинилися під загрозою. Але для подолання труднощів країнам необхідно посилити координацію політики та співпрацю, досягти економічної стабільності за допомогою програм економічного порятунку та стимулювання, а також не допустити, щоб біологічна криза переросла в економічну кризу. Щоб впоратися з майбутніми епідеміями,

для вивчення точок зростання епідемій, необхідно буде посилити будівництво інфраструктури, такої як медичне страхування та штучний інтелект, слід створювати постійні інновації та реформувати галузі [7].

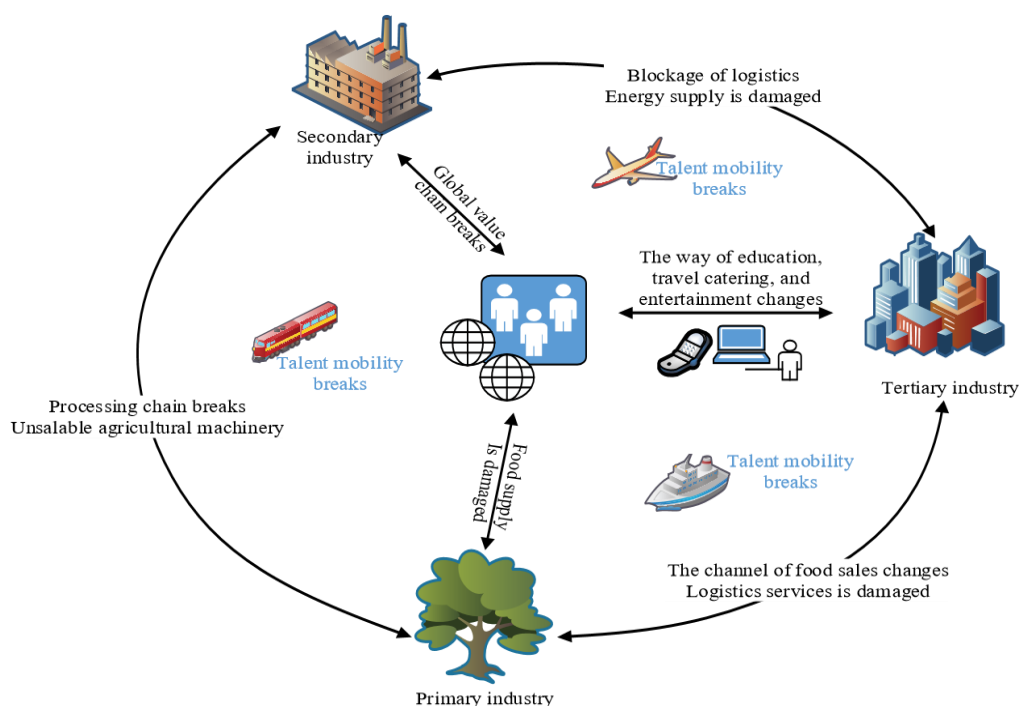

Рис. 3. Вплив COVID-19 на три галузі: первинна, вторинна, третинна [10]

СОТ як організація, створена для глобального керування торгівельною діяльністю, також здійснює іншу економічну діяльність, засновану на захисті безпеки людини. СОТ підписало дві Угоди, які стосуються заходів, прийнятих членами для захисту здоров'я населення або громадської безпеки (Угода про застосування санітарних та фітосанітарних пом'якшень (Угода SPS) та Угоду про технічні бар'єри в торгівлі (Угода ТВТ). Лідери Всесвітньої митної організації (ВМО) і Світової організації торгівлі (СОТ) 6 квітня 2020 р. виступили зі спільною заявою, в якій пообіцяли спільно працювати над просуванням торгівлі медичними товарами, продуктами харчування, енергією та іншими необхідними матеріалами. Члени повинні посилити співпрацю для полегшення та спрощення транскордонних процедур, особливо для надання пріоритету тим, що стосуються експорту та імпорту товарів першої необхідності, щоб впоратися з COVID-19. Система ООН 25 березня 2020 р. запустила консолідоване гуманітарне звернення, в рамках якого попросила виділити 110 млн дол. США на захист продовольчої безпеки вразливого сільського населення.

Як казав Білл Гейтс, світ потребує допомоги зараз, як ніколи. Зіткнувшись з труднощами, світ потребує співпраці, що було б більш ефективним, ніж діяти поодиночці, оскільки це мало б позитивний ефект поширення через торгівлю та покращення довіри [8].

Будівництво інфраструктури включає державні інвестиції в охорону здоров'я, транспортну інфраструктуру та зміну клімату. У відповідь на азіатську фінансову кризу 1998 р. і світову економічну кризу в 2008 р. китайський уряд інвестував кошти в великомасштабну інфраструктуру, значно скоротивши транспортні витрати, підвищивши ефективність розподілу ресурсів між регіонами, і підвищивши глобальну конкурентоспроможність виробленого в Китаї. По-перше, необхідні кваліфіковані державні інвестиції в системи догляду за здоров'ям для захисту людей і мінімізації ризиків від майбутніх епідемій. По-друге, нові інфраструктури, такі як 5G, штучний інтелект, промисловий Інтернет, розумне місто, цифрова економіка, освіта, медична та

інша нова інфраструктура, повинні поєднувати традиційні інфраструктури для культивування нової точки економічного зростання [9].

У розвинених країнах машини створили 85% ВВП. Країнам, що розвиваються, життєво важливо зміцнювати інновації та науковий розвиток. Логістика має великий вплив на різні галузі, і інновації методів логістики, таких як дрони, які зіграють важливу роль у майбутньому розвитку.

Висновки. В дослідженні надано порівняння впливу COVID-19 і економічної кризи 2009 р. на світовий ВВП. Надано ґрунтовний аналіз і порівняння змін обсягів імпорту та експорту, на які вплинула епідемічна ситуація Китаю, США, Японії і Південної Кореї. В статті пояснюється вплив різних галузей для забезпечення фундаменту для майбутніх контрзаходів, представлені деякі пропозиції щодо боротьби з економічними наслідками COVID-19 для розвитку економіки. Глобальна криза вимагає глобальної реакції і виникає потреба в співпраці не тільки в галузі охорони здоров'я, але і в питаннях торгівлі, фінансів і макроекономічної політики. Саме цим питанням і мають бути присвяченими подальші дослідження.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Maliszewska M., Mattoo A., Van Der Mensbrugge D. The potential impact of COVID-19 on GDP and trade: A preliminary assessment. *World Bank Policy Research Working Paper*. 2020. Pp. 9211.
2. IMF. World economic outlook: The great lockdown, International Monetary Fund Report, 2020. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2020/04/14/weo-april-2020>.
3. COVID-19: Our hungriest, most vulnerable communities face “a crisis within a crisis. (2020). A food and agriculture organization of the United Nations. URL: <http://www.fao.org/news/story/en/item/1269721/icode/>.
4. Shen G. The Impacts of Global Spread of COVID-19 Epidemic on International Trade and the Corresponding Countermeasures, *Frontiers*. <https://doi.org/10.16619/j.cnki.rmltxsqy.2020.30.005>.
5. Xingcheng L., Dehao Y., Wanying Ch., Jimmy F. A machine learning based forecast model for the COVID-19 pandemic and investigation of the impact of government intervention on COVID-19 transmission in China. *The Hong Kong University of Science and Technology*, 2020. URL: http://www.mot.gov.cn/jiaotongyaowen/202002/t20200220_3334989.html.
6. Zheng J., Fu Y, Tao J. Impact of the Covid-19 Epidemic on Consumption Economy and Countermeasures Analysis. *Consumer economics*. 2020. №4. Pp. 1-9.
7. Tong J., Sheng B., Jiang D. et al. Global Economy amid the COVID-19 Outbreak and Challenges for China. *International Economic Review*. 2020. №3. Pp. 9-28.
8. Broone L. Tackling the fallout from COVID-19. *China Policy Review*. 2020. №2. Pp. 138-144.
9. Liao M., Zhang M. Novel coronavirus pneumonia's impact on China's economic growth. *Fujian Forum (Humanities and social sciences)*. 2020. №4. Pp. 25-33.
10. Canuto O. Overlapping globalizations. *Capital Finance International*. Winter. 2018. URL: https://www.imf.org/external/datamapper/NGDP_RPC@WEO/OEMDC/ADVEC/WEOWORLD.
11. Canuto O. Can Services Replace Manufacturing as an Engine for Development? *Capital Finance International*, Spring. 2018. URL: <http://www.fao.org/news/story/en/item/1269721/icode/>.
12. Canuto O. The US-China Trade War Is Accelerating China's Rebalancing. *Policy Center for the New South*. 2019. November.

13. Canuto O. How Coronavirus Poses New Risks to Latin America's Sputtering Economies. *Americas Quarterly*. 2020. February.

REFERENCES

1. Maliszewska, M., Mattoo, A., Van Der Mensbrugghe, D. (2020). The potential impact of COVID-19 on GDP and trade: A preliminary assessment. *World Bank Policy Research Working Paper*, 9211.
2. World economic outlook: The great lockdown. (2020). International Monetary Fund Report. <https://www.imf.org/en/Publications/WEO/Issues/2020/04/14/weo-april-2020>.
3. COVID-19: Our hungriest, most vulnerable communities face "a crisis within a crisis." (2020). A food and agriculture organization of the United Nations. <http://www.fao.org/news/story/en/item/1269721/icode/>
4. Shen, G. (2020). The Impacts of Global Spread of COVID-19 Epidemic on International Trade and the Corresponding Countermeasures, *Frontiers* <https://doi.org/10.16619/j.cnki.rmltxsqy.2020.30.005>
5. Xingcheng, Lu, Dehao, Y., Wanying, Ch., Jimmy, F. (2020). A machine learning based forecast model for the COVID-19 pandemic and investigation of the impact of government intervention on COVID-19 transmission in China. The Hong Kong University of Science and Technology http://www.mot.gov.cn/jiaotongyaowen/202002/t20200220_3334989.html
6. Zheng, J., Fu, Y., Tao, J. (2020). Impact of the Covid-19 Epidemic on Consumption Economy and Countermeasures Analysis. *Consumer economics*, 4, 1-9.
7. Tong, J, Sheng, B, Jiang, D., et al. (2020). Global Economy amid the COVID-19 Outbreak and Challenges for China. *International Economic Review*, 3, 9-28.
8. Broone, L. (2020). Tackling the fallout from COVID-19. *China Policy Review*, 2, 138-144.
9. Liao, M, Zhang, M. (2020). Novel coronavirus pneumonia's impact on China's economic growth. *Fujian Forum. Humanities and social sciences*, 4, 25-33.
10. Canuto, O. (2018). Overlapping globalizations. *Capital Finance International*. Winter.
11. Canuto, O. (2018). Can Services Replace Manufacturing as an Engine for Development? *Capital Finance International*, Spring.
12. Canuto, O. (2019). The US-China Trade War Is Accelerating China's Rebalancing. *Policy Center for the New South*, November.
13. Canuto, O. (2020). How Coronavirus Poses New Risks to Latin America's Sputtering Economies. *Americas Quarterly*, February.